Docusign Envelope ID: F5714A10-E91F-4D80-A5C3-68EE09E094DC

dsm-firmenich

DSM Nederland B.V.

Wilhelminasingel 39
6221 BE Maastricht
P.O. Box 5526
6202 XA Maastricht
The Netherlands

dsm-firmenich.com

TER PLAATSE BEZORGD

Aan Gemeenteraad Sittard-Geleen
Markt 1
6161 GE GELEEN

Datum: 21 oktober 2024
Kenmerk: 202410021

Betreft: Zienswijze inzake ontwerp omgevingsvisie en omgevingseffectrapportage gemeente Sittard-Geleen

Geachte raadsleden,

Hierbij maken ondergetekenden namens DSM Nederland B.V. (mede namens DSM Industriegrond B.V. en Sitegrond B.V.), Chemelot Campus B.V., Stichting Chemelot en Chemelot Site Permit B.V. onze zienswijze kenbaar ten aanzien van de ontwerp omgevingsvisie en omgevingseffectrapportage (hierna: **"Omgevingsvisie**", respectievelijk "**OER**") zoals deze tot en met 27 oktober a.s. ter inzage liggen.

Waardering voor de visie

Wij vinden de ontwerp Omgevingsvisie een uitdagende en duidelijk geschreven visie met een heldere ambitie en een duidelijke rol voor Chemelot als vliegwiel voor het bereiken van een toekomstbestendige circulaire economie. De Omgevingsvisie biedt tevens nadrukkelijk ruimte aan de voorziene uitbreiding van de Brightlands Chemelot Campus op De Lexhy ten noorden van de Urmonderbaan.
De Omgevingsvisie heeft veel raakvlakken met onze routekaart 'Chemelot circulair' die inzet op de verduurzaming van de bestaande activiteiten en toevoeging van nieuwe duurzame activiteiten. De expliciete keuze van Chemelot voor het zogenaamde duurzame scenario sluit feitelijk naadloos aan op uw ambities zoals vermeld in de Omgevingsvisie Chemelot wil hiermee de eerste volledige klimaat neutrale én circulaire chemische site van Europa worden en daarmee voor de lange termijn duurzame meerwaarde blijven creëren voor Sittard-Geleen en de regio.

Onze zorgpunten

Diverse onderdelen van de Omgevingsvisie en OER hebben echter (mogelijk ook) nadelige effecten voor Chemelot, zowel in de huidige situatie als de beoogde ontwikkelingen. Door middel van deze zienswijze lichten wij deze toe. Waar wij spreken over Chemelot bedoelen wij het Industrial Park, de Brightlands Chemelot Campus (**BCC**), de Haven Stein én de Integrale Afvalwaterzuiveringsinstallatie (IAZI).

Docusign Envelope ID: F5714A10-E91F-4D80-A5C3-68EE09E094DC

Omgevingsvisie

I Gezamenlijke ambitie

1. Chemelot is koploper in duurzaamheid en circulariteit en mede daarom is ons beeld dat Sittard-Geleen nu al de circulaire productiestad van Zuid-Limburg is. Wij zetten graag samen de stap naar een grotere ambitie. Een ambitie zoals beschreven in het 'bidbook' dat u samen met de gemeente Stein en de provincie Limburg in Den Haag aan de regering heeft aangeboden. Een ambitie waarbij ook hoort dat u de samen met de provincie Limburg, de gemeenten Stein en Beek de (ruimtelijke) randvoorwaarden invult om dit te bereiken. Belangrijk onderdeel hierbij is dat wij - uiteraard op verantwoorde wijze - extra ruimte krijgen om ketens te verlengen en nieuwe ketens toe te voegen ten behoeve van de verduurzaming van Chemelot. Ook als dat enige toename betekent van bijvoorbeeld verkeerstromen of milieueffecten, uiteraard wel binnen onze ambitie van meest veilige, meest duurzame en meest concurrerende chemie- en materialen site van Europa én met voldoende aandacht voor de leefomgeving. Graag zien wij deze gezamenlijke, verdergaande ambitie meer benadrukt in uw visie.

II Externe veiligheid

<u>10-6 contour – verzoek tot opnemen risicogebied</u>

2. De huidige 10-6 contour is vergund en ligt deels buiten de inrichtingsgrens. In de Omgevingsvisie wordt opgemerkt dat de 10-6 contour teruggelegd zou moeten worden tot binnen de grens van de inrichting. Omdat de in de Omgevingsvisie gemaakte beleidskeuzen over het algemeen richtinggevend zijn voor het omgevingsplan leidt verlies van deze bestaande milieuruimte tot aanzienlijke saneringsmaatregelen en indien zulks niet mogelijk is, zelfs tot het stilleggen van activiteiten. Bovendien zou dit de transformatie naar een circulair industrieterrein in ernstige mate hinderen zo niet (gedeeltelijk) onmogelijk maken. Het doorvertalen in een omgevingsplan kan bovendien leiden tot vele miljoenen aan nadeelcompensatie. Het terugleggen van de 10-6 contour mag en kan om voornoemde redenen niet aan de orde zijn.

3. Voor de doorontwikkeling van Chemelot is het van essentieel belang om minimaal te kunnen beschikken over de vigerende milieuruimte. Bezien de transformatie naar een circulair industrieterrein, vergt dit de nodige flexibiliteit. Het borgen van de toekomst van Chemelot vraagt om het maken van gezamenlijke en integrale keuzes. Wij verzoeken dan ook dat de Omgevingsvisie een basis biedt voor een risicogebied rondom de Chemelot Site waarbinnen de 10-6 contour kan "ademen". Dit betekent dat er een grens wordt vastgelegd die ruimer is dan de vigerende 10-6 contour over gebieden zonder kwetsbare gebouwen die niet noodzakelijk zijn voor het risicogebied.

<u>Aandachtsgebieden - Chemelot</u>

4. Verder wordt in de Omgevingsvisie aangegeven dat de aandachtsgebieden voor brand en explosie zoveel mogelijk binnen de grenzen van Chemelot liggen (p. 80). Aandachtsgebieden voor bestaande activiteiten met gevaarlijke stoffen kunnen worden afgeleid uit de rekenbestanden die horen bij de vigerende vergunning. Het is daarom essentieel dat het rekenbestand en de onderliggende aannamen zijn afgestemd op de huidige vergunning. De stelling dat de aandachtsgebieden voor brand en explosie zoveel mogelijk binnen de grenzen van Chemelot liggen, is daarom niet realistisch en een onjuist uitgangspunt. Wij menen dat het wel goed is om aandachtgebieden aan te geven maar benadrukken op grond van voornoemde redenen dat dit niet tot binnen de terreingrens van Chemelot kan zijn. Wij missen in dit kader een onderbouwd onderzoek naar de ligging van de aandachtsgebieden nu en – voor zover mogelijk – in de toekomst en de gefundeerde vertaalslag hiervan

Docusign Envelope ID: F5714A10-E91F-4D80-A5C3-68EE09E094DC

naar de Omgevingsvisie. Daarbij tevens rekening houdend met het scenario waarbij gebruik is gemaakt van het instrument van het risicogebied. Wij gaan hierover graag met u in gesprek.

Aandachtsgebieden over woongebieden en "stand-still" beginsel

5. In navolging van het voorgaande wordt opgemerkt dat het opvalt dat er geen aandachtgebieden over woongebieden worden geprojecteerd terwijl de wetgever aandachtsgebieden wel toestaat over woongebieden na afweging van maatregelen en dergelijke. Deze gebieden, zoals opgenomen op de kaarten, geven een verantwoordelijkheid naar beide kanten. Deze zullen zowel vanuit Chemelot als ook vanuit de omgeving, bijvoorbeeld door woningbouwontwikkeling, richting de site moeten worden gerespecteerd. De Omgevingsvisie biedt nu een goede kans om dit duidelijk aan te geven om de veiligheid te borgen en conflicterende ontwikkelingen te voorkomen. De huidige "stand-still' gebieden moeten daarvoor worden gehandhaafd ten behoeve van de veiligheidscontour van Chemelot. Chemelot is voorstander van (groene) bufferzones maar een inwaartse zonering (pp. 74-80) of zones op de grens van de site Chemelot passen daar niet bij. Veiligheid dient aan beide zijden geborgd te worden; dat geldt dus ook voor de ruimtelijke ontwikkelingsplannen in het overgangsgebied.

6. Wij verzoeken in dat kader de uitwerking van het "stand-still" beginsel in de Omgevingsvisie op te nemen, inhoudende dat binnen de zone rondom de Chemelot site geen woningverdichting wordt toegestaan. Dit belangrijke beginsel ontbreekt nu in de Omgevingsvisie. Wij zien de Omgevingsvisie bij uitstek als het instrument om hier verdere beleidsmatige uitwerking aan te geven die kan worden doorvertaald in het omgevingsplan en verzoeken u dit daarom duidelijk te omschrijven.

Omgevingsplan

7. Voor de ontwikkeling van de Chemelot Site zoals beschreven in 'Chemelot Circulair, de routekaart' is het van belang dat Chemelot in de toekomst net zoals in het verleden volwaardig moet kunnen beschikken over de mogelijkheden die het terrein biedt. Een inperking van de mogelijkheden past niet bij een industrieterrein met een Seveso milieubelastende activiteit.

8. Tot slot wordt in relatie tot het omgevingsplan opgemerkt dat in de Omgevingsvisie bij het onderdeel Omgevingsplan staat aangegeven (p.35): "*Op verschillende plekken maken we nieuwe ontwikkelingen mogelijk of beperken we bestaande mogelijkheden. Die moeten in het omgevingsplan een plek krijgen*." Daarna worden een aantal belangrijke ontwikkelingen vermeld. Graag hier als belangrijke, centrale ontwikkeling aan toevoegen: "*Het mogelijk maken van de gehele transitie van de Chemelot site*" en bekende en/of beoogde ontwikkelingen opnemen in het omgevingsplan.

Emplacement

9. Over het spooremplacement bij het station van Sittard worden veel goederen vervoerd richting Chemelot. Partijen werken samen aan het optimaliseren van de veiligheid van de omgeving, gelijktijdig moet het transport via het spoor mogelijk blijven. Voor de bedrijvigheid en ontwikkeling van Chemelot is en blijft het emplacement namelijk van groot belang. Wij verzoeken u dit te verwerken in de Omgevingsvisie (vide linker tekstblok, p. 81).

Buisleidingen

10. In de Omgevingsvisie wordt vermeld (p.81): "*Voor de bestaande buisleidingen wil de gemeente de risico's beheersen door uitbreiding ervan toe te staan mits de plaatsgebonden risicocontour en het aandachtsgebied*

Docusign Envelope ID: F5714A10-E91F-4D80-A5C3-68EE09E094DC

niet toenemen." Wij wijzen erop dat een dergelijk standpunt een gewenste verlegging van een leiding ernstig kan belemmeren. Als bij verlegging of uitbreiding het plaatsgebonden risico aanvaardbaar is en geen belemmering vormt voor bijvoorbeeld toekomstige ambities dan zou deze toegestaan moeten worden.

Externe veiligheid en gezondheid

11. In de Omgevingsvisie wordt de relatie gelegd tussen externe veiligheid en gezondheid. Externe veiligheidsrisico's hebben echter geen gezondheidsimpact zolang er sprake is van een veilige situatie. Wij verzoeken dit dan ook gelet op het belang van beide onderwerpen zorgvuldiger te formuleren omdat dit anders leidt tot onduidelijkheid.

Externe veiligheid in het algemeen

12. Wij constateren dat in de Omgevingsvisie bij externe veiligheid vaak wordt verwezen naar het externe veiligheidsprogramma en wordt benoemd dat de veiligheid verbeterd moet worden. Niet duidelijk is wat daaronder concreet wordt verstaan waardoor de gevolgen voor de Chemelot Site op dit onderdeel niet duidelijk zijn.

13. Wij verzoeken al te stellige beleidsuitspraken zoals 'zo min mogelijke milieuhinder', 'geen vergroting van aandachtsgebieden' en 'plaatsgebonden risico mag niet toenemen' te vermijden. Dit zou impliceren dat bijvoorbeeld initiatieven die van essentieel belang kunnen zijn voor de circulariteit Chemelot op voorhand worden uitgesloten.

III Geluid

14. De gemeente wil uitbreiding van woningen binnen de geluidzone mogelijk blijven maken als voldaan wordt aan de wettelijke geluidwaarden. Het is echter niet aan te bevelen dat er meer geluidgehinderden binnen de geluidzone van Chemelot zullen komen, mede ook omdat dit tot beperkingen op de site kan leiden. Het landelijk beleid is immers dat het aantal geluidgehinderden teruggebracht dient te worden. Wij merken daarbij op dat daarentegen in de gemeente thans al regelmatig woningen worden toegevoegd binnen de 55 dB(A) contour hetgeen niet strookt met dit landelijk beleid. Wij verzoeken u dringend dit niet meer toe te staan.

15. Er wordt aangegeven dat inwoners ernstige geluidhinder ervaren, mede door weg- en railverkeer. Wij adviseren de gemeente, woningen te (laten) realiseren in geluidluwe gebieden van de gemeente. Dit zorgt voor minder geluidgehinderden, zowel ten gevolge van weg- en railverkeer alsmede de industrie.

16. Chemelot is sinds jaar en dag omgeven door (bestaande) woningen en doet er alles aan om mogelijke overlast naar omwonenden te minimaliseren. Zoals aangegeven vraagt het borgen van de duurzame toekomst van Chemelot om het maken van gezamenlijke en integrale keuzes, inperking van geluidscontouren kan daarbij niet aan de orde kan zijn.

IV Circular Mile

17. De gezamenlijke ambitie is dat de Circular Mile zowel ruimtelijk als economisch een overgangszone vormt tussen de Chemelot Site en Geleen, waarbij de ontwikkeling positieve effecten heeft op de ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid voor de omliggende gebieden. Wij verzoeken u dit nog expliciet te benoemen in de Omgevingsvisie.

Docusign Envelope ID: F5714A10-E91F-4D80-A5C3-68EE09E094DC

V Visiekaart Sittard-Geleen – o.m. doorkruisen gebied

18. De Visiekaart Sittard-Geleen 2025-2040 op p. 25 geeft een mogelijke doorzetting van een fietsroute aan over de Chemelot Site. Vanuit maximale aandacht voor veiligheid is het niet mogelijk om de Chemelot Site voor derden lopend of fietsend te doorkruisen. Wij verzoeken u daarom deze fietsroute van deze kaart te verwijderen.

19. Op de Visiekaart verzoeken wij de volgende aanpassingen te doen:

    a. De Chemelot Circular Hub staat op de Mauritsdeponie aangegeven. De Chemelot Circular Hub betreft echter een integraal samenwerkingsverband en vergaderplatform van overheden, bedrijfsleven en onderwijs. Aangezien deze geen specifieke locatie heeft, graag de aanduiding op de kaart verwijderen en de hiervoor gegeven toelichting opnemen bij de tekst op p. 12.
    b. De Chemelot site is nu met 'grijze' kleur en enkel de term 'industrie'; aangegeven. Het is beter de site aan te duiden met een andere kleur en in de legenda de site te vermelden als 'Chemelot Circulair' in plaats van 'industrie'.
    c. De Delta Rhine Corridor ontbreekt. Graag deze toevoegen.
    d. Het zoekgebied voor 380kV station Graetheide ontbreekt. Graag deze toevoegen met verwerking van het gestelde bij randnummer 25 hierna.

20. Voorts is het van belang in het kader van de doorwerking van de Omgevingsvisie in ander beleid, dat de in de Omgevingsvisie beschreven visiegebieden al geometrisch aan te wijzen op de Visiekaart. Op de Visiekaart zijn deze visiegebieden wel enigszins af te leiden, maar beter zou het zijn om naast de Visiekaart een basiskaart te introduceren waarop alleen de (primaire) visiegebieden zijn ingetekend. Dit heeft als voordeel dat duidelijker wordt welk beleid op welk gebied (of welke gebieden) van toepassing is en deze wellicht nog beter geometrisch kunnen worden afgebakend.

VI Recreatieve ontwikkelingen in relatie tot de Chemelot Site

21. Met betrekking tot toegang tot de Chemelot Site staat in de Omgevingsvisie aangegeven dat het gebied van de Lexhy voor een deel toegankelijk wordt voor fietsers en wandelaars (p. 74). Echter "Campus de Lexhy" als onderdeel van het gebied De Lexhy is niet openbaar toegankelijk. Wij verzoeken u dan ook de Omgevingsvisie hierop aan te passen. Meer in het algemeen verzoeken wij om terughoudend om te gaan met de aanleg van recreatieve routes en andere maatschappelijke activiteiten en voorzieningen nabij (transport)routes van en naar) Chemelot om conflicten langzaam recreatief verkeer - vracht/autoverkeer te vermijden.

VII Kantoorlocaties

22. U geeft in de Omgevingsvisie aan dat u het belangrijk vindt kantoorlocaties op te nemen. De kantoorlocaties zijn afgebeeld op de Themakaart concentratiegebieden kantoren (Figuur 10, p. 73). De kantoorlocaties van ACC en Sabic ontbreken echter. Voor de volledigheid verzoeken wij u de bestaande kantoorlocaties van ACC en Sabic aan de Themakaart toe te voegen.

Docusign Envelope ID: F5714A10-E91F-4D80-A5C3-68EE09E094DC

VIII Huisvesting expats

23. Huisvesting van expats is voor bedrijven op Chemelot belangrijk. In de omgevingsvisie komt dit aspect maar heel kort aan bod. U geeft aan kansen te zien voor geclusterde woonvormen. Het zou goed zijn om reeds in de Omgevingsvisie een beeld te schetsen welke kansen dat zijn en meer doorkijk te geven naar mogelijke uitwerking. In de Omgevingsvisie is deze opgave nu weergegeven in de vorm van algemene verwachtingen terwijl het een wezenlijke opgave betreft die zowel bedrijven als burgers sterk bezighoudt. Wij verzoeken u het onderdeel huisvesting expats in de Omgevingsvisie nader uit te werken; meer specifiek in de vorm van concrete kansen en mogelijke ontwikkelingsrichtingen.

Omgevingseffectrapport (OER)

24. De voor Chemelot relevante projecten komen in de OER aan bod zoals de uitbreiding van de BCC, de Circular Mile, het versterken van de route tussen Haven Stein en de Chemelot site (Multimodale Corridor), de Delta Rhine Corridor, de aanleg overige buisleidingen, en het nieuwe 380 kV HSS Graetheide. Wij constateren echter dat er geen concrete keuzes worden gemaakt waardoor er tegenstrijdigheden kunnen ontstaan. Wij lichten dit hierna nader toe.

25. Er wordt ruimte geboden aan zowel uitbreiding Brightlands Chemelot Campus én 380 kV HSS Graetheide op de Lexhy zonder dat wordt beoordeeld of beide ontwikkelingen wel samen gerealiseerd kunnen worden in hetzelfde gebied. De toekomstige uitbreiding van de BCC zal immers plaatsvinden op de Lexhy, geheel in lijn met de Strategische Gebiedsvisie omgeving Chemelot. Wij missen in de OER (en Omgevingsvisie) alternatieve locaties voor de realisatie van de 380 kV HSS Graetheide. Op 16 september jl. is daartoe door BCC en de grondeigenaren van de Chemelot Site reeds een reactie ingediend bij Gedeputeerde Staten van Limburg naar aanleiding van de bekendmaking tot uitbreiding van het zoekgebied van het HSS naar het zuiden van de Bergerweg in de Lexhy (‘Reactie uitbreiding zoekgebied in Lexhy-gebied t.b.v. project Verzwaring 150-180kV-hoogspanningsverbinding Maasbracht-Graetheide (Provinciaal Blad d.d. 30 augustus jl., nr. 19175)’). De reactie is bijgevoegd als **bijlage** en dient als hier herhaald en ingelast te worden beschouwd. In de reactie wordt geconstateerd dat er een conflict ontstaat met de realisatie van de toekomstige uitbreiding van de BCC. Als oplossingsrichting wordt aangedragen het zoekgebied aan de zuidkant van de Bergerweg in oostelijke richting uit te breiden zoals weergeven op bijlage 2 van de reactie. Daarnaast wordt verzocht om in het zoekgebied rekening te houden met andere ontwikkelingen zoals de beoogde buisleidingen voor de Delta Rhine Corridor, de aanleg van nieuwe 150 kV kabels en bereikbaarheid. Wij benadrukken nogmaals dat zowel de uitbreiding van de BCC als de realisatie van het HSS van eminent belang en derhalve onmisbaar zijn voor Chemelot zijn. Wij verzoeken u daarom in de OER alternatieve zoeklocaties op te nemen en uit te werken voor het HSS en dit tevens explicieter te verwerken in de Omgevingsvisie.

26. Door de groei van de Chemelot Site wordt een toename in verkeersbewegingen verwacht. Enerzijds wordt gezegd dat de Circular Mile deels het risico op congestie mitigeert, anderzijds wordt gezegd dat de Circular Mile leidt tot een toename van verkeersbewegingen. Dit spreekt elkaar tegen.

27. In het buitengebied wil u terughoudend zijn met ontwikkeling ten bate van het landschap. Dit vermindert ook de druk op de ondergrond. Anderzijds wordt aangegeven dat er ontwikkelingen zijn met betrekking tot buisleidingen in het buitengebied. Wij begrijpen dit, maar verzoeken u meer expliciet aan te geven dat deze buisleidingen noodzakelijk zijn, uiteraard met respect voor het landschap

Wij gaan ervan uit dat onze zienswijze bijdraagt aan een gedragen en duurzame Omgevingsvisie voor uw gemeente en zien graag de verankering ervan in uw definitieve Omgevingsvisie.

Met vriendelijke groet,

DSM Nederland B.V.,
voor deze alsmede namens,
DSM Industriegrond B.V. en Site grond B.V.

DocuSigned by:
Joris de Beer
CB310EA3E7EB454...
Dhr. J. de Beer,
President DSM Nederland B.V.

DSM Nederland B.V.,
voor deze alsmede namens,
DSM Industriegrond B.V. en Site grond B.V.

Signed by:
Burt van der Windt
C12433C59D064EF...
Dhr. B.B. van de Windt
Director

Chemelot Campus B.V

DocuSigned by:
Astrid Boeijen
B6CF20B507C6458...
Mw. A. Boeijen
Directeur

Chemelot Campus B.V

Ondertekend door:
Jurgen van de Rijke
7AA291DC270444F...
Dhr. J.J. van der Rijke
Directeur

Stichting Chemelot

Signed by:
koos van Haasteren
56082AF3CA4E41A...
K. van Haasteren
Voorzitter

Chemelot Site Permit B.V.

Signed by:
Ronald Verrips
9C790A5D2E2E413...
Dhr. R.C. Verrips
Directeur

Chemelot Site Permit B.V.

Signed by:
Martijn Amory
56B8517FC2BF429...
Dhr. M. Amory
Directeur

Bijlage : 1